

MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY

Bölüm Klavuzu

Makina Mühendisliği

Doktora (Ph.D.) Programı

Bu çalışma rehberi yalnızca yol gösterme amacıyla hazırlanmıştır.

[Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#) doktora eğitiminin
yürütülmesinde geçerli resmî ve bağlayıcı kuralları içerir.

İçindekiler

1. Makina Mühendisliği Doktora Programı	3
1.1. Dil	3
1.2. Süre	3
1.3. Akademik Danışman.....	4
1.4. Müfredat	4
1.4.1. Matematik Koşulu.....	5
1.4.2. Temel (Havuz) Dersler	6
1.4.3. Seçmeli Dersler	6
1.4.4. Etik Dersi.....	6
1.4.5. Tez Semineri.....	7
1.5. Doktora Yeterlik Sınavı	7
Sınavın Biçimi ve Değerlendirme	7
1.6. Tez İzleme Komitesi.....	8
1.7. Tez Önerisi Savunması	8
1.8. Doktora Tezi	8
Tez Kaydı	8
Tez İzleme Toplantıları	9
Tez Savunması	9
1.9. Çevrimiçi Öğrenci Portalı ve Kayıt	9
Danışman Ataması ve Tez Kaydı	9
Programa Kayıt	9
1.10. Çalışırken Doktora Yapmak.....	10
1.11. Başarı Değerlendirmesi.....	10
1.11.1. Dersler	10
1.11.2. Yeterlik Sınavı ve Tez Önerisi	11
1.11.3. Tezin İlerlemesi	11
1.11.4. Programla İlişğin Kesilmesi.....	11
1.12. 2011–2012 Bahar Döneminden Önce Kabul Edilen Öğrenciler	11
1.13. Etik Kurallar	11
1.13.1. Temel Değerler	12
1.13.2. İntihal ve Kopya	13

1. Makina Mühendisliği Doktora Programı

Makina Mühendisliği Doktora Programı, özgün bilimsel bilgi üretebilen ve mühendislik uygulamalarını ilerelebilen bağımsız araştırmacılar olmayı hedefleyen öğrenciler için tasarlanmıştır. Yüksek lisans düzeyindeki bir temel üzerine kurulan program, ileri düzey lisansüstü dersleri kapsamlı bir araştırma aşamasıyla birleştirir. Bu aşamada öğrenciler çözülmemiş bir problem belirler, yeni yöntemler veya anlayışlar geliştirir ve alanlarındaki bilimsel literatüre katkıda bulunur.

[Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#)'nin 38. maddesine göre doktora programının amacı, öğrencilere bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derinlemesine analiz ederek yorumlama ve yeni sentezlere ulaşmayı sağlayacak adımları belirleme becerileri kazandırmaktır. Doktora tezi aşağıdaki niteliklerden en az birini taşımalıdır:

- yeni bilgi üreterek bilime yenilik getirmek,
- yeni bir bilimsel araştırma yöntemi geliştirmek ve uygulamak veya
- bilinen bir yöntemin yeni bir uygulamasını geliştirmek.

Doktora öğrencileri; Katı ve Akışkanlar Mekaniği, Termodinamik ve Enerji Sistemleri, Isı Transferi, Üretim Teknolojileri, Malzeme Mühendisliği, Tasarım ve Optimizasyon, Kontrol Sistemleri, Robotik, Mekatronik ve Hesaplamalı Mühendislik dâhil olmak üzere Makina Mühendisliğinin geniş kapsamını oluşturan araştırma alanlarında öğretim üyeleriyle yakın çalışır. Mezunlar akademik kariyere, sanayide öncü araştırma ve geliştirme görevlerine ve teknoloji odaklı girişimciliğe hazırlanır.

Bu rehberde doktora öğrencilerinin eğitimleri boyunca izlemesi gereken temel noktaları, süreçleri ve son tarihleri özetliyoruz. **Bu rehber, Doktora Programına yüksek lisans derecesiyle kabul edilen öğrenciler için geçerlidir.** Lisans derecesiyle doktora programına kabul edilen öğrenciler farklı ders yüklerine ve sürelerle tabidir (en az 14 kredili ders, derslerin 6 yarıyıldan tamamlanması, Yeterlik Sınavına 7. yarıyıl sonuna kadar girilmesi ve 14 yarıyıl azami süre). Bu öğrenciler tez danışmanlarına ve Doktora Programı Kayıt Danışmanına başvurmalıdır. Ayrıca bu belgedeki bilgi ve önerilerin bağlayıcı olmadığını hatırlatmak isteriz. Eğitiminiz için bağlayıcı kaynak [Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#)'dir.

Terminoloji notu: [Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#)'nde Doktora Yeterlik Sınavı “Doktora Kapsamlı Sınavı (DCE)”, Tez İzleme Komitesi ise “Tez Danışma Komitesi (TAC)” olarak adlandırılır. Bu rehberde bölümün kullandığı terimler esas alınmıştır.

1.1. Dil

ODTÜ Makina Mühendisliği Doktora Programının resmî dili İngilizcedir. Tüm teknik dersler İngilizce verilir; araştırma ortamında da temel dil İngilizcedir. Doktora Yeterlik Sınavı, tez önerisi savunması ve tez savunması İngilizce yapılır. Doktora Yeterlik Sınavına girebilmek için öğrencilerin ODTÜ İngilizce Yeterlik Sınavını veya Üniversite Senatosunun belirlediği eşdeğer bir İngilizce sınavını geçmiş olması gerekir.

1.2. Süre

[Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#)'nin 39. maddesine göre doktora programının **normal süresi 8 yarıyıl ve azami süresi 12 yarıyıldır.** Doktora programı, ders aşamasını izleyen ve çeşitli dönüm noktaları içeren bir araştırma aşamasından oluşur. Temel süre sınırları aşağıda özetlenmiştir:

- Tüm kredili dersler ve seminer dersi en fazla **4 yarıyıl** içinde tamamlanmalıdır.
- ME 599 Mühendislikte Araştırma Yöntemleri ve Etik ile ME 690 Doktora Tez Semineri dersleri **4. yarıyılın sonundan** önce başarıyla tamamlanmalıdır.
- Doktora Yeterlik Sınavına **en geç 5. yarıyılın sonuna kadar** girilmelidir.
- Tez İzleme Komitesi, Yeterlik Sınavı başarıyla tamamlandıktan sonra **bir ay içinde** oluşturulmalıdır.
- Tez önerisi, Yeterlik Sınavı başarıyla tamamlandıktan sonra **altı ay içinde** savunulmalıdır.
- Doktora tezi **12. yarıyılın sonundan önce** savunulmalıdır.

Öğrencilerin araştırma faaliyetlerine erken başlamaları önerilir. Dersleri ilk üç ila dört yarıyılta tamamlamak ve hemen ardından Yeterlik Sınavına girmek, tez önerisi ve araştırma aşaması için yeterli süre bırakır.

1.3. Akademik Danışman

Her doktora öğrencisinin, ODTÜ Makina Mühendisliği Bölümüne bağlı bir öğretim üyesi olan bir ana tez danışmanı bulunmalıdır. Öğrenciler, Bölümün belirleyip duyurduğu son tarihe kadar tez danışmanlarını seçer ve tez konularını belirler. Bu anlaşma bir tez protokolüyle ([G2](#)) belgelenir.

Doktora tez danışmanı ve tez başlığı, öğrenci ile danışman tarafından Öğrenci Bilgi Sistemindeki Yüksek Lisans–Doktora Danışman Atama programı (71) kullanılarak tanımlanır. Atama daha sonra Bölüm Başkanı ve Fen Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylanır. Aksi takdirde öğrencinin doktora tez kaydı geçerli olmaz.

Danışman, doktora eğitimi boyunca temel bir rol üstlenir. Atandıktan sonra tez danışmanı aynı zamanda öğrencinin akademik danışmanı olur: ders seçiminde yol gösterir, yarıyıl kayıtlarını onaylar ve öğrencinin mesleki gelişimini destekler. Her öğrencinin ders programı, Müfredat bölümündeki kurallara göre öğrenci ve danışman tarafından birlikte hazırlanır. Danışman, 3. yarıyılına kadar danışman atama programında tanımlanmamış öğrencilerin kaydına izin vermez; ancak ders yüklerinin uygun biçimde belirlenebilmesi için atamanın 3. yarıyıldan önce tamamlanması gerekir.

Öğrenciler deneyim kazandıkça araştırma ilgi alanları değişebilir. Bu durumda planlarını danışmanlarıyla açıkça görüşmeleri önerilir. Tez danışmanı değişikliği talepleri Lisansüstü Eğitim Komitesi tarafından değerlendirilir ve Bölüm Başkanına öneri sunulur. Değişikliğin onaylanması için eski ve yeni tez danışmanlarının onayı ile öğrencinin daha önce aldığı derslerin yeni tez konusuyla uyumunun değerlendirilmesi gerekir. (Bkz. form: [G6](#))

Bazı doktora araştırma konuları disiplinler arasıdır ve danışmanın temel alanı dışındaki uzmanlıklardan yararlanabilir. [Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#)'nin 41. maddesine göre tez çalışmasının niteliği birden fazla danışman gerektiriyorsa Bölüm Başkanının önerisi ve Enstitünün onayıyla bir eş danışman atanabilir. Eş danışman, en az doktora derecesine sahip, Üniversite içinden veya dışından bir öğretim üyesi olabilir. Eş danışman Tez İzleme Komitesi toplantılarına ve tez savunmasına katılabilir; ancak tez jürisinde oy hakkı yoktur.

1.4. Müfredat

[Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#)'nin 40. maddesine göre Doktora Programı, toplam en az 21 kredilik **en az 7 kredili ders**, bir seminer dersi, Doktora Yeterlik Sınavı, tez önerisi, tez çalışması ve tezin

jüri önünde savunulmasından oluşur. Ayrıca bölüm bir etik dersi alınmasını ister. Öğrenciler her kredili dersten **CB veya üstü** not almalı ve **en az 3.00 genel not ortalaması** sağlamalıdır. Kredili dersleri ve seminer dersini dört yarıyıl başarıyla tamamlayamayan veya bu sürenin sonunda genel not ortalaması 3.00'ün altında olan öğrenciler Doktora Yeterlik Sınavına alınmaz ve **programla ilişkileri kesilir**. Temel koşullar Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Doktora programı koşullarının özeti

Koşul	Kural
Program yükü	En az 7 kredili ders (en az 21 kredi), bir seminer dersi, Doktora Yeterlik Sınavı, tez önerisi, tez çalışması ve tez savunması
Süre	Normal süre 8 yarıyıl; azami süre 12 yarıyıl
Kredili dersler	4 yarıyılta tamamlanır; tümü lisansüstü düzeydedir
Asgari not	Her derste CB veya üstü; en az 3.00 genel not ortalaması
Matematik	ME 540
Temel (havuz) dersler	Bölümün ders havuzundan en az 1 ders
ME lisansüstü dersleri	ME 510, ME 521 ve ME 540 dışında en az 3 ME lisansüstü dersi
ME dışı dersler	Diğer bölümlerden en fazla 3 ders
Etik	4. yarıyıl sonuna kadar ME 599 Mühendislikte Araştırma Yöntemleri ve Etik (kredisiz, S notu)
Seminer	4. yarıyıl sonuna kadar ME 690 Doktora Tez Semineri (kredisiz, S notu)
Yeterlik Sınavı	Dersler ve seminer GNO ≥ 3.00 ile tamamlandıktan sonra; en geç 5. yarıyıl sonunda (Mayıs veya Kasım)
Tez	Her yarıyıl ME 600 ve ME 9XX; Yeterlik Sınavından itibaren 6 ay içinde tez önerisi; savunmadan önce en az 3 TİK raporu

Programdaki tüm dersler lisansüstü düzeyde olmalıdır. Doktora öğrencileri lisans dersleri alabilir; ancak bu dersler ders yüküne veya doktora kredilerine sayılmaz. Asgari 7 derslik yük tamamlandıktan sonra alınan ek dersler not ortalamasına katılmaz, ancak not dökümünde gösterilir. Program dışındaki bu derslere **NI (Ortalamaya Katılmayan)** statüsünde kayıt olunur; yarıyıl kaydı tamamlandıktan sonra NI statüsü değiştirilemez ve NI statüsündeki bir ders yalnızca aynı statüyle tekrarlanabilir.

Lisansüstü öğrenciler derslerden çekilemez. Başarısız olunan ders tekrarlanmalı; programdaki başarısız olunan veya alınamayan bir ders, açıldığı ilk yarıyılta alınmalıdır. Danışman onayıyla başarısız olunan bir seçmeli dersin yerine başka bir uygun ders alınabilir. Öğrenciler, öğretim elemanının onayıyla not ortalamalarını yükseltmek için başarılı oldukları bir dersi de tekrarlayabilir; bu durumda son alınan not geçerlidir.

1.4.1. Matematik Koşulu

Tüm doktora öğrencileri programın matematik koşulunu sağlamak için **ME 540** dersini almalıdır. Doktora öğrencileri, lisansüstü programları (Yüksek Lisans + Doktora) boyunca toplam **2 matematik dersi**

tamamlamalıdır. Yüksek lisansını ODTÜ Makina Mühendisliğinde tamamlayan öğrenciler, yüksek lisans düzeyindeki matematik koşulunu genellikle ME 521 ile sağlar.

1.4.2. Temel (Havuz) Dersler

Öğrenciler bölümün temel lisansüstü ders havuzundan **en az 1 ders** almalıdır:

- ME 502 İleri Dinamik
- ME 503 İleri Gaz Dinamiği
- ME 504 İleri Isı Transferi I
- ME 505 İleri Isı Transferi II
- ME 511 Modern Kontrol
- ME 517 İleri Akışkanlar Dinamiği
- ME 526 Hesaplamalı Yöntemlerle Sürekli Sistemlerin Titreşimi (2022-1 yarıyılından sonra ME 532 İleri Makina Titreşimleri)
- ME 537 İleri Mühendislik Termodinamiği I
- ME 541 Plastisite ve Bilgisayar Destekli Metal Şekillendirme
- ME 543 Elastisite Teorisi
- ME 547 Sürekli Ortamlar Mekaniğine Giriş

Doktora öğrencileri, lisansüstü programları (Yüksek Lisans + Doktora) boyunca toplam **3 havuz dersi** tamamlamalıdır. Yüksek lisansını ODTÜ dışında tamamlayan öğrenciler, aldıkları matematik ve havuz derslerinin eşdeğerliğinin onaylanması için Lisansüstü Eğitim Komitesine başvurmalıdır.

1.4.3. Seçmeli Dersler

Kalan dersler, öğrencinin araştırma alanında uzmanlık kazanması için öğrenci ve tez danışmanı tarafından aşağıdaki kurallara göre seçilir:

- ME 510, ME 521 ve ME 540 dışında en az **3 ders** Makina Mühendisliği Bölümünün sunduğu lisansüstü derslerden olmalıdır.
- Bölüm Lisansüstü Eğitim Komitesinin onayıyla programda diğer bölümlerin sunduğu **en fazla 3 ders** yer alabilir.

Bölüm dışından kredili ders almak isteyen öğrencilerin tez protokolü bulunmalı ve tez danışmanları ilgili başvuru formunda (“ME Dışı Ders Talep Formu: G7”) dersin uygunluğunu gerekçesiyle belirtmelidir. Form, resmî olmayan not dökümü ve ders içeriği eklenerek kayıt haftasının son gününe kadar teslim edilmelidir. Dersin öğrencinin normal ders yüküne sayılıp sayılmayacağına Makina Mühendisliği Bölümü karar verir.

Yararlı Kaynaklar:

- [Lisansüstü Ders Kataloğu](#) ve [Açılma Sıklığı](#)

1.4.4. Etik Dersi

Makina Mühendisliği Doktora Programında öğrenciler kredisiz **ME 599 Mühendislikte Araştırma Yöntemleri ve Etik** dersini dördüncü yarıyılılarının sonundan önce başarıyla tamamlayarak S notu

almalıdır. Bu koşul, lisansüstü eğitimine 2016–2017 Güz yarıyılında veya daha sonra başlayan öğrenciler için geçerlidir.

1.4.5. Tez Semineri

Öğrenciler kredisiz **ME 690 Doktora Tez Semineri** dersini dördüncü yarıyıllarının sonundan önce başarıyla tamamlayarak S notu almalıdır. Seminer dersi, öğrencilerin bilimsel iletişim becerilerini geliştirmelerine ve araştırmaları hakkında öğretim üyelerinden ve akranlarından geri bildirim almalarına yardımcı olmayı amaçlar. Seminerin özel koşulları ders koordinatörleri tarafından duyurulur. Bu koşul, lisansüstü eğitimine 2016–2017 Güz yarıyılında veya daha sonra başlayan öğrenciler için geçerlidir.

1.5. Doktora Yeterlik Sınavı

Doktora Yeterlik Sınavı, öğrencinin alanın temel konu ve kavramlarına ilişkin bilgisini ve doktora çalışması için gereken derinlikte bilimsel araştırma yetkinliğine sahip olup olmadığını değerlendirir. Sınava girebilmek için öğrenciler **derslerini ve seminer dersini en az 3.00 genel not ortalamasıyla başarıyla tamamlamış** ve ODTÜ İngilizce Yeterlik Sınavını veya Üniversite Senatosunun belirlediği eşdeğer bir İngilizce sınavını geçmiş olmalıdır.

Öğrenciler Yeterlik Sınavına **en geç 5. yarıyıllarının sonuna kadar** girmelidir. Sınav yılda iki kez, **Mayıs** ve **Kasım** aylarında yapılır. Başvuranların isimleri sınavdan bir ay önce bölüm tarafından Enstitüye bildirilir. İlgili yarıyılta Yeterlik Sınavına girmeyi planlayan öğrenciler Doktora Programı Kayıt Danışmanından ayrıntılı bilgi almalı ve:

- kayıt sırasında **5690098** kodlu dersi eklemeli ve
- imzalı **Doktora Yeterlik Başvuru Formunu (G5)** ve **Doktora Ders Kontrol Formunu (G8)** daha önce alınan yüksek lisans dersleri, **G9** daha önce alınan doktora dersleri için) kayıt haftasının son gününe kadar bölüm öğrenci işlerine teslim etmelidir.

Sınavın Biçimi ve Değerlendirme

Sınav bir sınav jürisi tarafından değerlendirilir, **yazılı** ve **sözlü** bölümlerden oluşur ve tamamen İngilizce yapılır; sözlü bölüme yalnızca yazılı bölümde başarılı olan öğrenciler girer. Jüri, öğrencinin “başarılı” veya “başarısız” olduğuna salt çoğunlukla karar verir ve sonuç üç gün içinde Enstitüye bildirilir.

Jüri, ders yükünü tamamlamış olsa bile başarılı öğrenciden ek dersler almasını isteyebilir. Bu dersler NI statüsünde alınır ve azami süre içinde **en az BB** notuyla tamamlanmalıdır; aksi takdirde öğrenci tezini savunamaz ve programla ilişkisi kesilir.

Bir öğrenci Yeterlik Sınavına **en fazla iki kez** girebilir. Sınavda başarısız olan öğrenciler izleyen yarıyılta yeniden sınava girmelidir; **ikinci kez başarısız olan öğrencinin programla ilişkisi kesilir**. Sınavın herhangi bir bölümüne katılmayan öğrenci, o sınav hakkını kullanmış sayılır ve ilgili bölümde başarısız kabul edilir. Sınav takvimi ODTÜClass’ta ME 98 ders kodu altında duyurulacaktır.

Yararlı Kaynaklar:

- [Doktora Yeterlik Sınavı Kılavuzu](#)
- Sorularınız için Doktora Yeterlik Komitesi Koordinatörüyle iletişime geçiniz. (Bkz. [Komiteler ve Danışma Kurulu](#) web sayfası.)

1.6. Tez İzleme Komitesi

Doktora Yeterlik Sınavını başarıyla tamamlayan öğrenciler bölümümüzün web sitesindeki **Tez İzleme Komitesi Atama Formunu (FBE Form 29-A = G4)** Enstitüye **bir ay** içinde teslim etmelidir. [Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#)'nin 43. maddesine göre Tez İzleme Komitesi (TİK) **üç öğretim üyesinden** oluşur: tez danışmanı, bölüm içinden bir üye ve bölüm dışından bir üye. Eş danışman atanmışsa toplantılara katılabilir. Komite üyeleri, sonraki yarıyıllarda Bölüm Başkanının önerisi ve Enstitünün onayıyla değiştirilebilir.

TİK, öğrencinin tez önerisini onaylar ve doktora eğitimi boyunca tez çalışmasının ilerlemesini izler (aşağıdaki Tezin İlerlemesi bölümüne bakınız).

1.7. Tez Önerisi Savunması

Doktora Yeterlik Sınavını başarıyla tamamlayan öğrenciler tez önerilerini TİK önünde **altı ay içinde** savunmalıdır. Sözlü ve İngilizce sunulan öneri, tezin amacını, araştırma yöntemini ve sonraki çalışma planını kapsar. Öğrenci **yazılı tez önerisi raporunu toplantıdan en az 15 gün önce TİK üyelerine** sunmalıdır. Yeterlik Sınavını önceki yarıyıldan geçmiş ve tez önerisini mevcut yarıyıldan savunacak öğrenciler kayıt sırasında **5690099** kodlu dersi eklemelidir.

TİK, tez önerisinin **kabulüne, düzeltme için iadesine** veya **reddine** salt çoğunlukla karar verir. Düzeltmeler için bir ay süre verilir; ardından kabul veya ret yönünde nihai karar alınır. Sonuç Enstitüye bildirilir ve [FBE Form 30-B](#) savunmadan sonra **üç gün** içinde teslim edilmelidir.

Geçerli bir mazereti olmadan belirlenen tarihe kadar tez önerisi savunmasına katılmayan ve Enstitüye erteleme talebi sunmayan öğrenciler başarısız sayılır ve tez önerileri reddedilir. İş seyahati, bilgi eksikliği veya unutkanlık gibi gerekçeler, erteleme taleplerinde veya sonradan yapılan başvurularda geçerli kabul edilmeyebilir.

Tez önerisi reddedilen öğrenciler yeni bir tez konusu veya danışman seçebilir; bu durumda yeni bir TİK atanabilir. Aynı tez danışmanı ile devam ediyorlarsa **üç ay içinde**, tez konularını ve danışmanlarını değiştiriyorlarsa **altı ay içinde** yeniden tez önerisi savunması yapmalıdırlar. **Tez önerisi ikinci kez reddedilen öğrencilerin programla ilişkileri kesilir.**

1.8. Doktora Tezi

Doktora tezi programın doruk noktasıdır. Öğrencilerin tez aracılığıyla bilime veya mühendisliğe özgün katkı yapmaları, ileri araştırma yöntemlerini uygulamaları, sonuçlarını eleştirel biçimde değerlendirmeleri ve bulgularını akademik bir biçimde aktarmaları beklenir.

Tez Kaydı

Öğrenciler, tez danışmanının atandığı yarıyılı izleyen yarıyıldan itibaren her yarıyıl tez çalışmasına kayıt yaptırmalıdır (Madde 40). Makina Mühendisliği Bölümünde tez protokolü bulunan doktora öğrencileri aşağıdaki kredisiz derslere **her yarıyıl** kayıt olur:

- **ME 600 Doktora Tezi** ve
- **ME 9XX İleri Çalışmalar**; burada “XX”, tez danışmanının kod numarasını gösterir.

Tez danışmanlarının kodları her yarıyılın başında, ders kayıtları başlamadan önce bölüm tarafından paylaşılır.

Tez İzleme Toplantıları

Tez önerisi onaylandıktan sonra TİK, Ocak–Haziran ve Temmuz–Aralık dönemlerinde birer kez olmak üzere **yılda iki kez** toplanır. Öğrenci, o tarihe kadar tamamlanan çalışmaları ve sonraki yarıyılın çalışma planını özetleyen **yazılı ilerleme raporunu her toplantıdan en az bir ay önce TİK üyelerine** sunar. Tez çalışması TİK tarafından **S (Yeterli)** veya **U (Yetersiz)** olarak değerlendirilir. Tezin sonuçlandırılabilmesi için en az **üç TİK raporu** sunulmuş olmalıdır.

Tez Savunması

Tez danışmanı tez çalışmasının tamamlandığını onayladığında öğrenci tezini ODTÜ Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak yazar. [Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#)’nin 29. ve 45. maddelerine göre tez savunması şu şekilde yürütülür:

- Danışman, tezi intihal yazılımından geçirir; benzerlik oranı Enstitünün belirlediği sınırın altında olmalıdır. İntihal raporu, tezin ciltsiz bir kopyası ve jüri atama formu Enstitüye gönderilir.
- Tez jürisi **beş öğretim üyesinden** oluşur; TİK üyelerini ve **diğer yükseköğretim kurumlarından en az iki üyeyi** içerir. Tez danışmanının oy hakkı vardır; eş danışman oy hakkı olmadan katılabilir.
- Jüri, tezi teslim aldıktan sonra bir ay içinde toplanır. Savunma İngilizce yapılır, dinleyicilere açıktır ve bir sunum ile bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur.
- Jüri salt çoğunlukla **kabul, düzeltme** veya **ret** kararı verir. Tezi için düzeltme istenen öğrenciye, aynı jüri önünde yeniden savunma yapması için **altı aya** kadar süre verilebilir. Tezi reddedilen, düzeltilmiş tezini süresinde savunmayan veya savunmada başarısız olan öğrencinin programla ilişkisi kesilir.

1.9. Çevrimiçi Öğrenci Portalı ve Kayıt

ODTÜ, öğrencilerin eğitimleri boyunca kullanacağı çeşitli çevrimiçi araçlar sunar. Öğrenci Portalı ve ODTÜClass, lisansüstü eğitim süresince sık kullanılacak iki temel çevrimiçi platformdur. Öğrenci Portalından öğrenci belgesi (93), not dökümü (92), kimlik kartı başvurusu (223), öğrenci bilgileri (61) ve ders ayrıntıları (64) gibi önemli hizmetlere erişilebilir. ODTÜClass; ders notları, ödevler, duyurular ve notlar dâhil dersle ilgili etkinlikler için kullanılır. Tüm resmî bildirimler öğrencilerin ODTÜ e-posta adreslerine gönderilir ve öğrenciler bunları takip etmekle yükümlüdür.

Danışman Ataması ve Tez Kaydı

Danışman atamaları, Öğrenci Bilgi Sistemindeki (ÖBS) Yüksek Lisans–Doktora Danışman Atama modülü (71) üzerinden yürütülür. ÖBS’de kayıtlı danışman bilgileri, lisansüstü program boyunca ders kaydı, tez kaydı, akademik danışmanlık ve diğer idari işlemlerde kullanılır. Öğrenciler danışman atama sürecini olabildiğince erken tamamlamalı ve kaydın mevcut tez danışmanlığı düzenini doğru yansıttığından emin olmalıdır.

Programa Kayıt

Öğrenciler, Akademik Takvimde duyurulan çevrimiçi kayıt döneminde her yarıyıl kayıtlarını yenilemelidir. Kayıt; varsa öğrenim ücreti veya katkı payının ödenmesi, yarıyıl derslerine kayıt olunması ve danışman onayının alınmasından oluşur; ancak danışman onayı alındığında tamamlanır. Kayıt yaptırmayan öğrenciler

kayıtsız sayılır, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve **kayıtsız geçen yarıyıl normal ve azami sürelerle sayılmaya devam eder**. Doktora öğrencileri her yarıyıl derslerine ek olarak aşama kodlarını (Yeterlik Sınavı için 5690098, Tez Önerisi Savunması için 5690099) eklemeleri gerekip gerekmediğini kontrol etmeli ve ilgili formları kayıt haftasının son gününe kadar teslim etmelidir.

Akademik takvimde duyurulan Ders Ekleme–Bırakma döneminde yapılan değişiklikler için kayıt işlemi tamamlanmadan önce yeniden danışman onayı alınmalıdır. Kayıt tarihlerinin kaçırılması ek idari onay işlemleri gerektirebileceğinden ve eğitimi geciktirebileceğinden, öğrencilerin akademik takvimi dikkatle takip etmeleri önemle önerilir.

1.10. Çalışırken Doktora Yapmak

Makina Mühendisliği Bölümü, bazı öğrencilerin sanayide çalışırken doktora eğitimini sürdürebileceğini kabul eder. Bu yolu düşünen öğrenciler, tüm öğretim üyelerinin tam zamanlı çalışan öğrencilere danışmanlık yapmaya istekli veya uygun durumda olmadığını bilmelidir; çünkü bazı araştırma grupları düzenli laboratuvar çalışması, sık toplantılar veya devam eden araştırmalara yoğun katılım gerektirir. Beklentileri çalışma durumuyla uyumlu bir danışman bulmak ve danışmanlığını sağlamak öğrencinin sorumluluğundadır.

Doktora araştırması birçok yarıyıl boyunca sürekli çaba gerektirir. Program; Yeterlik Sınavı, Tez Önerisi Savunması ve yılda iki kez yapılan komite değerlendirmeleri gibi süreleri kesin aşamalar içerir. Öğrenciler, işverenlerinin derslere, danışman toplantılarına, seminerlere ve araştırma grubu etkinliklerine katılmak için yeterli esneklik sağladığından emin olmalı ve erken bir aşamada hem danışmanlarıyla hem işverenleriyle gerçekçi bir planı görüşmelidir.

1.11. Başarı Değerlendirmesi

1.11.1. Dersler

Dersler AA’dan FF’ye kadar harf notlarıyla değerlendirilir; katsayılar ve puan aralıkları Tablo 2’de verilmiştir. Doktora öğrencileri her kredili dersi **CB veya üstü** notla tamamlamalıdır. Öğrencinin genel not ortalaması en az **3.00** olmalı; etik ve seminer derslerinden “S” (Yeterli) notu almalıdır.

Tablo 2. Harf notları, katsayılar ve puan aralıkları

Harf Notu	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FD	FF
Katsayı	4.00	3.50	3.00	2.50	2.00	1.50	1.00	0.50	0.00
Puan Aralığı	90–100	85–89	80–84	75–79	70–74	65–69	60–64	50–59	0–49

Şu notlar not ortalamasına katılmaz: kredisiz dersler ve tez çalışması için **S** (Yeterli) ve **U** (Yetersiz); devam eden kredisiz dersler veya tez çalışması için **P** (Devam Ediyor). **EX** (Muaf) ve **I** (Eksik) notları, akademik takvimde belirtilen sürede harf notuna dönüştürülmelidir; aksi takdirde kendiliğinden FF veya U olur. Devam veya ders koşullarını yerine getirmeyen ya da hiçbir sınava girmeyen öğrenciye verilen **NA** (Devamsız) notu, not ortalamasında FF olarak sayılır.

1.11.2. Yeterlik Sınavı ve Tez Önerisi

Yeterlik Sınavı ve Tez Önerisi Savunması, kesin sonuçları olan kritik aşamalardır. Yeterlik Sınavında iki kez başarısız olan veya tez önerisi iki kez reddedilen öğrencinin programla ilişkisi kesilir. Bu nedenle öğrenciler bu aşamaları danışmanlarıyla dikkatle planlamalıdır.

1.11.3. Tezin İlerlemesi

Öğrencinin araştırma ilerlemesi, yılda iki kez yapılan izleme toplantılarında tez danışmanı ve Tez İzleme Komitesi tarafından izlenir. **Tez çalışmasından art arda iki kez veya toplam üç kez “U” notu alan öğrencinin programla ilişkisi kesilir.** Bu nedenle düzenli araştırma performansı ve danışmanla ve komite üyeleriyle açık iletişim, tezin başarıyla tamamlanması için çok önemlidir.

1.11.4. Programla İlişinin Kesilmesi

[Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği](#)’nin 27. maddesine göre aşağıdaki durumlardan herhangi birinde doktora öğrencisinin programla ilişkisi kesilir:

1. gerekli dersleri 4 yarıyılda tamamlayamamak veya bu sürenin sonunda genel not ortalamasının 3.00’ün altında olması,
2. tez çalışmasından veya ilgili derslerden art arda iki kez ya da toplam üç kez “U” notu almak,
3. Doktora Yeterlik Sınavında iki kez başarısız olmak,
4. Yeterlik Sınavı jürisinin belirlediği ek dersleri azami süre içinde en az BB notuyla geçememek,
5. tez önerisinin iki kez reddedilmesi,
6. tezin veya düzeltilmiş tezin reddedilmesi,
7. başarılı savunmadan sonra bir ay içinde (veya verilen ek sürede) tezin ciltli kopyalarını teslim etmemek veya
8. programı 12 yarıyılık azami sürede tamamlayamamak.

1.12. 2011–2012 Bahar Döneminden Önce Kabul Edilen Öğrenciler

Doktora Programına 2011–2012 Bahar yarıyılından önce başlayan öğrenciler için yukarıdaki ilgili ders kuralları yerine aşağıdaki kurallar geçerlidir:

- Doktora öğrencileri, art arda en fazla 4 yarıyılda en az **8 kredili dersi** (her dersten en az CB notu ve en az 3.00 genel not ortalamasıyla) başarıyla tamamlamalıdır.
- Bu 8 dersin en az 4’ü ME kodlu olmalıdır (ME 510 ve ME 521 hariç).
- Lisans dersleri ders yüküne veya doktora kredilerine sayılmaz. Asgari ders yükü (8 ders) tamamlandıktan sonra alınan ek dersler not ortalamasına katılmaz; ancak not dökümünde gösterilir.

Doktora Programına kayıtlı olup derslerini tamamlamamış öğrenciler, yeni doktora programının ders yapısındaki koşulları sağlıyorlarsa yedi ders olarak mezun olabilir.

1.13. Etik Kurallar

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, evrensel standartlarda eğitim, araştırma ve topluma hizmet faaliyetleri yürüterek hem toplumumuzun hem de insanlığın sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişimi

için bilgiye ulaşmayı, bilgi üretmeyi, uygulamayı ve yaymayı; bu bilgiyle donanmış, aynı zamanda bilgiye ve başkalarının haklarına saygılı bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Bu amaç doğrultusunda üniversitemizin tüm mensupları ve öğrencileri aşağıdaki ODTÜ Onur İlkesini benimser:

“Orta Doğu Teknik Üniversitesinin tüm mensupları, güvenilir, sorumlu ve onurlu bireyler olarak yalnızca hak ettikleri başarı ve takdiri benimser; olguların, verilerin ve belgelerin kullanımında, değerlendirilmesinde ve sunulmasında dürüstlikle hareket eder.”

1.13.1. Temel Değerler

Bu programa katılarak ODTÜ ailesinin bir parçası ve bir “ODTÜ’lü” olacaksınız; bu nedenle ODTÜ’nün temel değerlerini benimsemenizi bekliyoruz.

Yerleşke Mirasına Bağlılık

ODTÜ’lüler, insan eliyle yetiştirilmiş bir orman içindeki görece özerk konumu, tüm birimlerini mekânsal bir süreklilik içinde bir araya getiren düzeni, toplumsal belleğe yerleşmiş mekânları ve köklü tarihiyle ortak bir kültürün oluşmasını ve kurumsallaşmasını sağlayan ODTÜ yerleşkesine kültürel bir miras olarak bağlıdır ve sahip çıkar. Yerleşke; özgün mimarisi, peyzajı, sanat eserleri ve içinde gerçekleşen etkinliklerin etkisiyle estetik duygusunun içselleştirilmesine olanak sunar.

Dayanımcı Bireysellik

ODTÜ’de öğrenciler, idari ve akademik personel, bireysel görüş ve değerlerini ifade ederken unvan, görev ve birimlerinden bağımsız olarak birlikte hareket eder ve özgürlükçü tutumlarıyla zorlukları karşılamaya hazır olduklarını gösterir.

Güvenilirlik

ODTÜ’lüler, dış etkilerden bağımsız ve çıkar çatışmalarına izin vermeden nesnel veri ve bilgilere dayanarak karar verir; görevlerini etik değerler, bilimsel ölçütler ve hukukun üstünlüğü ışığında sorumluluk bilinciyle yerine getirir.

Yüksek Akademik Nitelik

ODTÜ’lüler; bilimsel gelişmeleri uluslararası düzeyde izleme ve bu gelişmelere katkı sunma olanağı sağlayan, öğrenme ve araştırma isteğini destekleyen ortamı; evrensel etik ilkeler çerçevesinde yüksek standartlarda bilimsel araştırma ve eğitim yürütülmesini; yine yüksek standartlarla seçilen öğrenci ve öğretim üyelerinden oluşan topluluğu ODTÜ’nün yüksek akademik niteliğinin temel bileşenleri olarak benimser.

Bilinçli Özgüven

ODTÜ’lüler, bilgi, beceri ve yetkilerinin sınırlarının farkında olarak sorumluluklarını yerine getirirken ve karşılaştıkları sorunları çözerken cesur ve kararlı davranır; gerektiğinde özeleştiri yapar.

Yenilikçilik ve Öncülük

ODTÜ’lüler; teknoloji, eğitim, araştırma ve yönetimde yeni yöntem ve yaklaşımları izler ve uygular; toplumun ve üniversitelerin ihtiyaçlarına uygun, örnek oluşturan özgün sistemler, programlar ve yapılar geliştirir.

Sorgulayıcı Yaklaşım

ODTÜ'lüler bilgiye ulaşırken, bilimsel araştırma yaparken veya toplumsal sorunlar söz konusu olduğunda, yargıya varmadan önce sorgulayıcı ve eleştirel bir yaklaşım benimser; olayları nesnel olarak analiz ederek sonuca ulaşır.

Liyakat

ODTÜ'lüler, başarılarının ve konumlarının yetkinlik ve azimlerinin doğal sonucu olarak hak edilmiş olduğunu benimser; işe alım ve diğer değerlendirme süreçlerinin nesnel standartlara ve kişisel yetkinliğe dayanarak yürütülmesini gözetir.

İnsana Saygı

ODTÜ'lüler başkalarının hak ve özgürlüklerini gözetir ve korur; çeşitliliği zenginlik sayar, her türlü ayrımcılığa karşı çıkar ve tüm ilişkilerinde insana saygıya dayanan tarafsız, eşitlikçi bir yaklaşım sergiler.

Bilimsel Özgürlük

ODTÜ'lüler; bilimsel araştırma ve geliştirme ile eğitim ve öğretim faaliyetlerinin bilimsel ölçütler dışındaki baskı ve etkilere maruz kalmadan yürütülmesini ve bu amaçla özgür tartışma ortamlarının oluşturulmasını bilimsel özgürlüğün değişmez koşulları olarak görür.

Doğal Çevreye Duyarlılık

ODTÜ'lüler, üniversite arazisinde yetiştirilmiş ormanı ve içindeki ekolojik çeşitliliği bir değer olarak görür; bunların korunmasına ve geliştirilmesine önem verir. Genel olarak doğal çevreye duyarlılığın oluşması ve koruyucu tutumların yayılması için çaba gösterir.

Toplumsal Sorumluluk

ODTÜ'lüler toplumsal sorunlara duyarlıdır ve çözümlerine ilişkin görüşler geliştirir; toplumsal sorumluluk projeleri yürütür ve bilimin ve bilimsel yaklaşımın toplumda yaygın biçimde benimsenmesi için topluma yönelik etkinliklere katılır.

1.13.2. İntihal ve Kopya

İntihal, başkasının fikir ve görüşlerini bilerek veya bilmeyerek edinip kullanmak ve kaynağa atıf yapmadan ya da kaynak göstermeden kendi fikir ve görüşleriymiş gibi sunmaktır (ODTÜ UEAM). ODTÜ hiçbir intihal eylemine tolerans göstermez. Bilimsel bilginin doğru kullanımını ve bu kuralların ihlalinin olası sonuçlarını bilmek öğrencinin sorumluluğundadır. Tez savunmasından önce benzerlik oranı intihal yazılımıyla kontrol edilmeli ve Enstitünün belirlediği sınırın altında kalmalıdır; tezde intihal tespit edilirse öğrenci hakkında disiplin işlemi uygulanır (Madde 29).

Kopya, sınav sorularını yanıtlarken izin verilmeyen kaynakları gizlice kullanmaya yönelik her türlü girişim veya eylem olarak tanımlanır. Aşağıdaki maddelerin her biri kopya kapsamındadır:

1. Sınav sırasında başka bir öğrencinin kâğıdına bakmak,
2. Sınav sırasında başka bir öğrencinin kâğıdına bakıp yanıtlarını kendi kâğıdına aktarmak,
3. Sınav sırasında diğer öğrencilerle konuşmak,
4. Sınav sırasında her türlü bilgi ve kaynak paylaşımı (not alışverişi vb.),
5. Sınav sorularını ve/veya yanıtlarını yazıp ya da fotoğraflayıp izinsiz olarak sınav salonu dışına çıkarmak,

6. Sınav sırasında cep telefonu veya başka bir elektronik cihazla sınav sorularını başkasına iletme veya yanıt almak,
7. Sınav içeriğine ilişkin notları masalara, sınavda kullanılan eşyalara, kendi vücuduna veya başka bir yere yazmak,
8. Akademik çalışmayı başkasına yaptırmak; bireysel yapılması gereken çalışmayı diğer öğrencilerle birlikte yapmak,
9. Başkalarının hazırladığı ödev veya proje gibi raporları/belgeleri kendi çalışmasıymış gibi dersin öğretim elemanına sunmak.